

## **Yttrande angående remittering av författningsförslag i promemorian Barnets bästa när vård enligt LVU upphör, dnr S2021/02397**

Socialnämnden i Skellefteå kommun har getts möjlighet att yttra sig över förslag till ändringar i LVU. Socialnämnden ställer sig positiv till förändringar som medför ökad trygghet och ökade rättigheter för barnet i fråga om att ha en trygg tillvaro. Nämnden önskar lämna några synpunkter på förslaget som remitterats.

### **Sida 73 avsnitt 9.3.1 – Socialnämnden får inte besluta att vården upphör förrän de omständigheter som föranledde vården har förändrats på ett varaktigt och genomgripande sätt**

Av förslaget framgår att föreslagna lydelse är en kodifiering av den praxis som utvecklats utifrån nu aktuell bestämmelse om vårdens upphörande. Det är viktigt att bestämmelsen föregås av ett så tydligt förarbete som möjligt för att också få faktiskt effekt i det praktiska arbetet. Den nu genomförda utredningen pekar inte på några tydliga förändringar vilket kommer göra det svårt i beslutsfattandet att få stöd i tydliga avvägningar. Det bör i sådana fall ges uppdrag till Socialstyrelsen eller annan lämplig myndighet att ta fram stöd till kommunerna i bedömningen utifrån föreslagna ändringar. Genom enbart kodifiering ser nämnden en stor risk att detta inte medför någon förändring i sak om detta genom praxis ändå ska ha tillämpats. Nämnden upplever att den föreslagna bestämmelser motsvarar nuvarande krav för att LVU ska upphöra. Det finns redan idag många utmaningar för nämnden att utreda föräldraförmågan när barnen är placerade i familjehem och inte längre vistas i föräldrahemmet. Även om umgängen sker bygger stor del av utredningen på vad föräldrar eller professioner runt föräldrarna ger uttryck för.

### **Sida 88 avsnitt 10.1 Särskilt övervägande när barnet varit placerad i två år**

Nämnden anser att förslaget behöver förtydligas ytterligare avseende när vårdnadsöverflyttning kan bli aktuell när barnet varit placerad i två år. Av förslaget framgår att frågan kan aktualiseras både när barnet placerats tidigt i livet men också när äldre barn placeras. Överflyttning av vårdnad är en komplex fråga som så långt

möjligt kräver tydlighet för att nämnden ska kunna göra korrekta bedömningar och beslut. Att ansöka om vårdnadsöverflyttning är i många fall en slitsam process för både föräldrar och familjehem. Frågan är idag långt mer komplex än att enbart grunda sig på när barnet rotat sig i familjehemmet. Bland annat finns andra förarbetsuttalanden som gör gällande att vårdnadsöverflyttning först kan komma på tal när omfattande försök gjorts för att återföreina barnet och föräldrar. Att inte får närmare vägledning än att bedömning måste ske från fall till fall ökar risken för att nämnden går in process om vårdnadsöverflyttning som sedan inte får stöd i rätten då bedömningsgrunderna nämnden har att förhålla sig till är otydliga. Detta gynnar varken nämnden, föräldrar eller familjehem. Om bestämmelsens syfte är att barnet tidigare ska kunna vårdnadsöverflyttas till ett familjehem det knutit an till behöver förslaget utvecklas med ytterligare resonemang kring när en vårdnadsöverflyttning bör övervägas efter två år.

### **Sida 107 avsnitt 12.5.1 samt 12.5.2 – Drogtest**

Det är viktigt att barnet känner trygghet inför umgänge eller när vård enligt LVU ska upphöra. Utifrån nu angivna förslag lägger utredaren mycket stor vikt vid det enskilda drogtestet, vilket inte alltid behöver vara representativt för individens livssituation, särskilt när testet genomförs inför vårdens upphörande. Erfarenheten socialförvaltningen har är att det förekommer att enskilda individer försöker få fram negativa resultat genom test som inte genomförts på rätt sätt. Det bör därför finnas nationella standarder för hur ett sådant drogtest ska lämnas så att tillförlitligheten är hög. Det är också viktigt att socialtjänsten får vägledning i när drogtest ska tillämpas, det riskerar annars att leda till mycket stora skillnader mellan kommuner men även mellan enskilda socialsekreterare. Utifrån det som nämns i utredningen om proportionalitets- samt behovsprincipen bedömer nämnden att det vilar ett stort ansvar på dessa bedömningar och att det är viktigt med ändamålsenligt stöd i bedömning. Ett nekat drogtest ställer socialtjänsten i svåra etiska dilemman där det finns en beslutad plan för hur umgängen ska genomföras. Det är viktigt att socialtjänsten vet hur de ska agera om en förälder nekar till drogtest, och framför allt att det är tydligt om ett beslut om drogtest undanröjer beslutet om umgänge om föräldern nekar till drogtest.

### **Ekonomisk kompensation för utökade krav på socialtjänsten**

Avslutningsvis vill nämnden betona att det är viktigt att socialtjänsten får ökade ekonomiska medel om nu föreslagna ändringar träder ikraft. Genom förslaget kommer handläggningstiden för dessa ärenden att öka, både hos socialsekreteraren men också genom ökad ärendemängd hos nämnden. Det är viktigt att nämnden får ersättning för det eftersom annat arbete annars riskerar att få stå tillbaka.

## **Avslutande kommentarer**

Nu aktuella utredning är mycket viktigt, särskilt för barnet som ska tillförsäkras trygghet. Detta också mot bakgrund av att barnkonventionen nu blivit lag och därmed stärker barnperspektivet ytterligare.

Utredningen lämnar dock många frågeställningar som bör besvaras innan LVU eventuellt kompletteras med nu föreslagna bestämmelser. De luckor förslaget lämnar riskerar att medföra utmaningar i de bedömningar socialtjänsten ska göra i samband med att barn omhändertas enligt LVU eller i samband med vårdens upphörande.

Skellefteå kommun

Socialnämnden

§ 116 Dnr SN 2021-000172751

## **Remittering av författningsförslag i promemorian Barnets bästa när vård enligt LVU upphör**

### **Socialnämndens beslut**

Socialnämnden godkänner yttrandet

### **Sammanfattning**

En särskild utredare har getts i uppdrag att se över behov av förändringar i LVU. Promemorian har nu remitterats till Skellefteå kommun där socialförvaltningen ges möjlighet att yttra sig. Yttrandet betonar vikten av att barnets rätt att känna sig trygg, förslaget skulle med fördel kunna kompletteras i vissa delar som förklaras djupare i yttrandet. Kompletteringarna bedöms som viktiga för att nämnden och förvaltningen ska kunna tillämpa bestämmelserna om de träder ikraft.

### **Konsekvensanalys**

Invånare/kund

Föreslagna bestämmelser innebär vissa inskränkningar bland annat föräldrars rättigheter då nämndens föreslås få rätt att besluta om drogtest innan umgänge eller vårdens upphörande.

Barnperspektivet

Förslaget förstärker barnets rättigheter. Genom de förtydliganden som efterfrågas i yttrandet kan barnperspektivet stärkas ytterligare.

Verksamhet

Förslaget kommer till viss del innebära behov av nya beslutsmallar i verksamhetssystemet samt fördjupning i vad de nya bestämmelserna innebär.

Budget

Förslaget kan sannolikt medföra ökade kostnader för kommunerna då ytterligare administration samt beslutsfattande införs i processen.

Jämställdhet

Förslaget bedöms inte ha någon inverkan på jämställdheten, inte heller i utredningens konsekvensanalys nämns något om effekter på jämställdheten.

### **Beslutsunderlag**

Socialnämndens arbetsutskott 2021-05-17 § 92

Tjänsteskrivelse

Förslag till yttrande

---

### **Beslutet sänds till:**

Socialstyrelsen